

Pohjois-Pohjanmaan järjestöneuvottelukunnan kokous 19.2.2018

Osallisuus, vaikuttaminen, demokratia ja hyvinvointi
maakuntaudistuksessa

Sari Haataja, hallinnon vastuvalmistelija

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

esityksen aiheet

1. Osallisuus, vaikuttaminen, demokratia ja asukkaiden hyvinvointi maakuntaudistuksessa
2. Asukkaiden osallistumisoikeus
3. Osallistumisoikeuden edistämisen keinoja
4. Maakunta- ja soteuudistuksen vaiheistus sekä osallisuus, vaikuttaminen, demokratia ja hyvinvointi
5. Tehtävävastuut POPmaakuntavalmistelun sisällä

Osallisuus, vaikuttaminen, lähidemokratia ja *hyvinvointi* maakuntaudistuksessa

Maakuntalakiluonnos

- Lain tarkoitus on luoda edellytykset mm. **asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien** toteuttamiselle, MKL 1 §
- *Lain tarkoituksena on ...luoda maakunnalle edellytykset tukea **asukkaidensa hyvinvointia**, MKL 1 §*
- Maakunnan jäsenellä on **demokraattiset vaikuttamis- ja osallistumisoikeudet sekä maakuntavalitusoikeus** maakunnassa, MKL 3 §
- Maakunta voi tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa tai toimenpiteitä, joilla **valtuustoryhmät edistävät maakunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia** , MKL 21 §
- Maakunnan **asukkaiden osallistumisoikeus**, MKL 22-28 §:t
- Valtuuston tehtävänä on **maakuntastrategiassa** ottaa huomioon asukkaiden **osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet** , MKL 35 §

Osallisuus, vaikuttaminen ja lähidemokratia maakuntauudistuksessa

Maakunnan asukkaiden osallistumisoikeus

- Äänioikeus maakuntavaaleissa ja äänestys oikeus maakunnan kansanäänestyksessä (22 §)
- **Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet (23 §)**
- Aloiteoikeus (24 §)
- Maakunnan kansanäänestys (25 §)
- Maakunnan vaikuttamistoimielimet (26 §)
- Kielivähemmistön vaikuttamistoimielin (27 §)
- Viestintä (28 §)

Osallisuus, vaikuttaminen ja lähidemokratia maakuntauudistuksessa

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet (23 §)

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä **keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia** sekä asukasraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden **mielipiteitä** ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen **käyttäjien edustajia** maakunnan **toimielimiin**;
- 4) **suunnitteleamalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa**;
- 5) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua maakunnan **talouden suunnitteluun**;
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen **oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua**.

→ **Velvoitteet on sisällytettävä palvelujentuottajien osalta hallintosäätöön ja sopimuksiin.**

Osallisuus ja vaikuttaminen maakunta- ja soteuudistuksen vaiheistuksessa

1. Esivalmistelu → 30.5.2018

- Johtoryhmän / vaten esityslistojen ja pöytäkirjojen julkaiseminen
- Viestintä
- Maakuntalain 23 §:n keinot (keskustelu- ja kuulemistilaisuudet, mielipiteen selvittäminen, yhdessä suunnittelu ja kehittäminen käyttäjien kanssa, oma-aloitteinen suunnittelu)
- Osallisuuden toteuttaminen mm. olemassa olevien rakenteiden kautta ja toimialakohtaiset ratkaisut
- Maakunnan osallisuuden ja vaikuttamisen rakenteiden suunnittelu ja toteutus

2. Väliaikaisen valmistelutoimielimen aikakausi 1.6.2018 -31.12.2018

- Lait tulevat voimaan, maakunnat perustetaan, valmistelu / työryhmät ”virallistuvat”
- Em. keinot jatkuvat

3. Maakuntavaltuuston toimikausi 1.1.2019 →

- Valtuusto hyväksyy hallintosäännön ml. organisaatorakenteen sekä toimivallan- ja vastuut (ml. osallisuus ja vaikuttaminen)
- Valtuusto nimittää hallituksen, hallitus perustaa toimielimiä mm. vaikuttamistoimielimet
 - Yksityiskohtaisempi osallisuuden ja vaikuttamisen toteutussuunnitelma
- Valtuusto hyväksyy maakuntastrategia ml. osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien laajuuden
- Budjetti vuodelle 2020, järjestöavustukset?

Osallisuus ja vaikuttaminen maakunta- ja soteuudistuksen vaiheistuksessa

4. Uusi maakunta 1.1.2020 ("tuotantovaihe" eli organisaatiot lakkaavat tai luovuttavat tehtävänsä maakunnalle)

- Osallisuuden ja vaikuttamisen rakenteet ja keinot toiminnassa
- Käytettävistä keinoista listaus POPmaakunnan internet –sivuilla

Osallistua ja vaikuttaa

- Riittävästi (monikanavaisesti, ymmärrettävästi, oikea-aikaisesti) tietoa valmistelevana olevista asioista
- Tieto antaa mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa
- Kattaa koko maakunnan toimialan
 - Velvoitteet hallintosäätöön ja palveluntuottajien sopimuksiin

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

Tehtävävastuut maakunta- ja soteuudistuksessa

1) Osallisuus ja vaikuttaminen, projektipäällikkö

- Maakuntastrategia
- Kartoitukset, osallisuusohjelma
- Maakunnan osallisuusjärjestelmän (osallisuus, vaikuttaminen) rakenteet ja keinot yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa
- Maakuntavalmistelun läpinäkyvyys ja osallisuus yhteistyössä muiden valmistelijoiden kanssa
- osallisuutta koskevat viestinnän periaatteet, keinot ja järjestelmät yhdessä viestinnän vastuuvastaavan kanssa
- Luo rakenteet ja tukee muita valmistelijoita osallisuuden toteuttamisessa, määrittää työmuodot

2) Hyvinvointi ja terveydenedistäminen (hyte), projektipäällikkö Sanna Salmela →28.2.2018 asti, asiantuntija

- HYR ja hyte-työrukkaneen; toimintamallit ja rakenteet, kuntakierros

Hyvinvoinnin edistäminen lähtee osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä*

Sanna Salmelan dia

- Maakuntavalmistelussa on ollut tarvetta myös osallisuutta koskevalle kuntakierrokselle (kunta- ja maakuntalaki)
- Koska osallisuus ja hyvinvoinnin edistäminen kytkeytyvät toisiinsa, **osallisuuden näkökulmaa on kytketty näihin Hyte-keskusteluihin**
- Lisäksi tulossa Webropol-kysely osallisuuden keinoista ja käytännöistä

*Lähde: Majoinen ja Antila 2017, 18. Hyvinvoinnin edistäminen kunnassa. Sisältö, mahdollisuudet ja haasteet. ARTTU2-ohjelma 12/2017.

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

Toimijat, joiden kanssa käydään Hyte-keskustelut keväällä 2018

Sanna Salmelan dia

- **30 Pohjois-Pohjanmaan kuntaa (kuntakohtaisesti)**
- Maakunnan tehtävänälat
- Koulutusorganisaatiot
- Tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatiot
- Poliisi ja Puolustusvoimat
- Kela
- Kolmas sektori
- Seurakunnat ja uskonnolliset ryhmittymät
- Yksityinen sektori

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

Tehtäväjako maakunta- ja soteuudistuksessa

3) Sote -projektipäälliköt, osallisuuden yhteyshenkilöt

- Sote-verkostot
 - Anu Vuorinen, Anna Haverinen ja Pirjo Kejonen
- Osallisuus
 - Sirkka-Liisa Olli, Anu Vuorinen ja Johanna Kiiskilä
- Järjestöt ja neuvostot
 - Sirkka-Liisa Olli ja Anu Vuorinen
- Hyte
 - Leena Pimper-Koivisto ja Anu Vuorinen (+ Sanna Salmela)
- Kunnat
 - Anna Haverinen, Johanna Kiiskilä, Markku Kiiskilä ja Sirkka-Liisa Olli

➤ Sote: Helenan projektin kautta

➤ Osallisuus ja tuottaminen erotettava keskusteluissa

Tehtäväjako maakunta- ja soteuudistuksessa

- 4) **Vaalit, projektipäällikkö Kimmo Hinno**
- 5) **Viestintä, viestinnän vastuuvaimistelijä Annu Höttönen**
- 6) **Elinkeinot, työllisyys, aluekehittäminen ja rahoitus, TR 2 vetäjä Petri Keränen**
 - Vaatii vielä sisäistä keskustelua
- 7) **Valinnanvapauspilotti, sote vastuuvaimistelijä Sirkku Pikkujäämsä ja Sirkka-Liisa Olli**
 - Pilottihakemuksen kirjoittaminen meneillään
 - Asukas- ja potilasraadit
- 8) **Kokonaisvastuu, muutosjohtaja Marjukka Manninen**

VM, OM ja KL järjestävät koulutuskiertueen maakuntavaalien jälkeen (aikaisemmin oli tieto, että keväällä 2018).

Työryhmän teemat TR2

Elinkeinot, työllisyys, aluekehittäminen ja rahoitus

1. Aluekehittäminen

- Suunnittelu, toteutus, seuranta ja arviointi
- Kehittämisen- ja tukirahoitus, maksatus ja tarkastus

2. Yritys-, työ- ja elinkeinopalvelut

- Työnvälitys- ja rekrytointipalvelut
- Yritys- ja innovaatiopalvelut
- Työttömyysturva
- Kansainvälistyminen
- Työelämän ja osaamisen kehittäminen
- Ohjaus-, konsultointi- ja neuvontapalvelut

3. Maahanmuutto ja kotouttaminen

4. Identiteetti ja elinvoima

5. Liikunnan edistäminen

6. Romaniasiat

Yhteiset teemat muihin työryhmiin

- Ennakointi
- Kulttuuriasiat
- Yhteispalvelut
- SOTE/HYTE/kasvupalvelut –liittymäpinnat

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

HALLITUKSEN
REFORMI

Maakunta- ja soteuudistuksen valmistelijoiden yhteystiedot löytyvät
Pohjois-Pohjanmaan maakuntavalmistelun sivuilta
https://www.popmaakunta.fi/tekijat/henkiloston_yhteystiedot

Kiitos!

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

